

Тема 4. Американська революція (1776–1783). Формування державності США

План

1.	Виникнення революційної ситуації та початок збройної боротьби колоній проти Великої Британії.
2.	Декларація незалежності, американське суспільство та Війна за незалежність: співвідношення сил, хід бойових дій і міжнародний вимір.
3.	Від Декларації незалежності до Статей Конфедерації: перший етап формування американської державності.
4.	Конституція США 1787 р.: створення нової політичної системи та боротьба навколо ратифікації.
5.	Біль про права 1791 р. Внутрішні та зовнішні чинники формування політичної системи США.

Від підданих до бунтарів: коріння конфлікту

БРИТАНСЬКА ІМПЕРІЯ

- Наслідки Семирічної війни: потреба у фінансуванні імперської оборони.

- Мета уряду: посилення контролю над колоніями.

Гасло: «No taxation without representation» (внутрішні податки мають установлюватися лише органами, де колоністи реально представлені).

КОЛОНІСТИ

- Самосвідомість: вважали себе британськими підданими на початку 1770-х років.

- Вимоги: відновлення традиційних прав.

- Суперечка: податки, представництво та межі влади парламенту.

Сходи́нки ескалації

Точка неповернення: Перший Континентальний конгрес

Dossier Card

Дата: Вересень 1774 р.

Місце: Філадельфія.

Формат: Зібрання делегатів колоній.

Відсутність сепаратизму

Конгрес ще не проголосив незалежності від Британської корони.

Вимоги

Делегати вимагали скасування репресивних законів («Нестерпних актів»).

Спільна дія

Впровадження економічного бойкоту британських товарів — перша демонстрація здатності колоній діяти разом.

Перші постріли та створення армії (Весна-Літо 1775)

19 КВІТНЯ: Лексінгтон і Конкорд (Массачусетс)

- Мета британців: вилучення зброї та арешт лідерів опору.

- Подія: Перестрілка з ополченцями (традиційний початок Війни за незалежність).

14-15 ЧЕРВНЯ: Континентальна армія

14 червня: створення армії.

- 15 червня: призначення Джорджа Вашингтона головнокомандувачем (політичний крок для об'єднання зусиль Нової Англії та Вірджинії).

ТРАВЕНЬ: Другий Континентальний конгрес

- Фактично стає центральним політичним органом повсталих колоній.

17 ЧЕРВНЯ: Битва при Банкер-Гілл (Бридс-Гілл)

- Результат: Британці захопили позиції, але зазнали великих втрат. Доказ здатності колоністів чинити серйозний опір.

Здоровий глузд та кінець компромісів

СПРОБА ПРИМИРЕННЯ

- Документ: «Петиція оливкової гілки» (Липень 1775 р.).
- Адресат: Король Георг III.
- Результат: У серпні король оголошує колонії у стані відкритого повстання. Простір для компромісу зникає.

РАДИКАЛІЗАЦІЯ

- Документ: Памфлет Томаса Пейна «Common Sense» («Здоровий глузд») (Січень 1776 р.).
- Суть: Атака на монархію як інститут, проста мова, аргументація необхідності незалежності.
- Наслідок: Перетворення радикальної ідеї на предмет масової політичної дискусії.

Декларація незалежності: логіка нової держави

ХРОНОЛОГІЯ УХВАЛЕННЯ

- 7 червня: Резолюція Річарда Генрі Лі.
- 2 липня: Схвалення резолюції про незалежність.
- 4 липня: Затвердження тексту Декларації (Національне свято).
- 2 серпня: Підписання пергаментного примірника більшістю делегатів.

АРХІТЕКТОРИ (Комітет п'яти)

Томас Джефферсон (основний автор),
Джон Адамс, Бенджамін Франклін,
Роджер Шерман, Роберт
Лівінгстон.

ДВІ ФУНКЦІЇ ДОКУМЕНТА

1. Пояснення розриву: легітимізація незалежності для колоній та світу.
2. Універсальні принципи (вплив ідей Джона Локка): рівність, невідчужувані права (життя, свобода, прагнення щастя), влада походить від згоди народу.

Парадокс свободи: ідеали проти реальності

МОВА УНІВЕРСАЛЬНИХ ПРАВ (Ідеали)

- Всі люди створені рівними.
- Невідчужувані права на свободу та прагнення до щастя.
- Справедлива влада ґрунтується на згоді тих, ким вона управляє.

ПРАКТИКА НЕРІВНОСТІ (Реальність суспільства)

- **Рабство:** Інститут рабства продовжував існувати (сам Т. Джефферсон був рабовласником).
- **Жінки:** Політичні права жінок залишалися вкрай обмеженими.
- **Корінні народи:** Повністю виключені з проголошеної політичної спільноти.

Ця суперечність стане однією з центральних проблем усієї подальшої історії США.

Розділене суспільство

ФРАКЦІЇ

- Патріоти, Лоялісти (прихильники корони), Нейтральні.
- Уточнення: Популярна формула про «три третини» не є надійною статистикою. Багато хто змінював позицію залежно від обставин.

АФРОАМЕРИКАНЦІ

- Служили по обидва боки заради свободи.
- Листопад 1775: Лорд Данмор (губернатор Вірджинії) обіцяє свободу рабам повстанців за службу короні.
- Американські сили: Активна служба, особливо на Півночі.

ЖІНКИ ТА КОРІННІ НАРОДИ

- Жінки: Участь у господарстві, бойкотах, забезпеченні армії, догляді за пораненими.
- Корінні народи: Різні стратегії. Багато хто підтримував британців, вбачаючи головну загрозу в експансії колоністів на захід.

Співвідношення сил: асиметрична війна

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

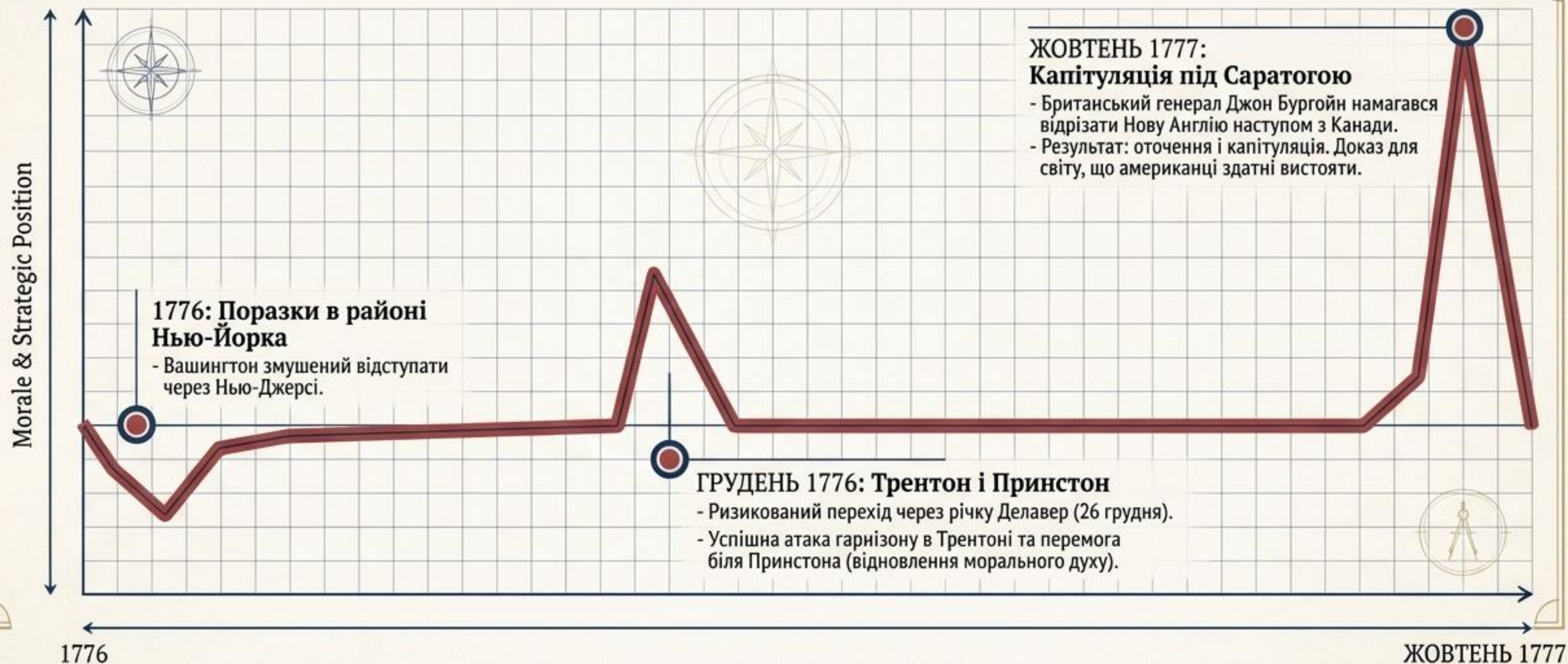
- **Переваги:** Професійна армія, потужний глобальний флот, значні фінансові ресурси.
- **Резерви:** Використання німецьких допоміжних військ («гессенців»).
- **Вразливість:** Логістика. Війна за тисячі кілометрів від метрополії вимагала величезних зусиль для утримання територій.

СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ

- **Дефіцит:** Нестача зброї, грошей, боєприпасів, професійних офіцерів, стабільного постачання.
- **Стратегічна перевага:** Необхідність виживання. Не потрібно було знищувати британську армію — достатньо зберегти власні сили та зробити війну надто дорогою для Лондона.

Від поразок до перелому (1776–1777)

Міжнародний вимір: глобальна війна

Перемога під Саратогою (1777)

Дипломатія
Бенджаміна
Франкліна в
Парижі.

ФРАНЦІЯ (Лютий 1778)

- Договори про дружбу, торгівлю та союз.
- Допомога: Гроші, зброя, війська, військово-морський флот. (Ключова постать: маркіз де Лафайєт).

ІСПАНІЯ (1779)

- Вступає у війну проти Великої Британії як союзниця Франції (хоча формально не союзниця США).

Американська революція перестала бути лише британсько-американським конфліктом, перетворившись на ширшу міжнародну боротьбу.

Випробування та зміна стратегії (1777–1780)

ПІВНІЧ: СИМВОЛ СТІЙКОСТІ

- **Веллі-Фордж** (Зима 1777–1778 рр.): Армія Вашингтона переживає найважчу зиму, що стає символом витримки.
- **Трансформація**: Пруський офіцер Фрідріх Вільгельм фон Штойбен впроваджує єдину військову підготовку та дисципліну.

Веллі-Фордж

1777–1778

Фон Штойбен

1778

ПІВДЕНЬ: ГРОМАДЯНСЬКЕ ПРОТИСТОЯННЯ

- **Британський маневр** (після 1778 р.): Перенесення головних зусиль на Південь у розрахунку на місцевих лоялістів.
- **Втрати**: Захоплення британцями Саванни та Чарлстона (1780).
- **Характер боїв**: Кампанія перетворюється на виснажливу боротьбу, де регулярні бої зливаються з жорстоким громадянським конфліктом.

Саванна та Чарлстон

1780

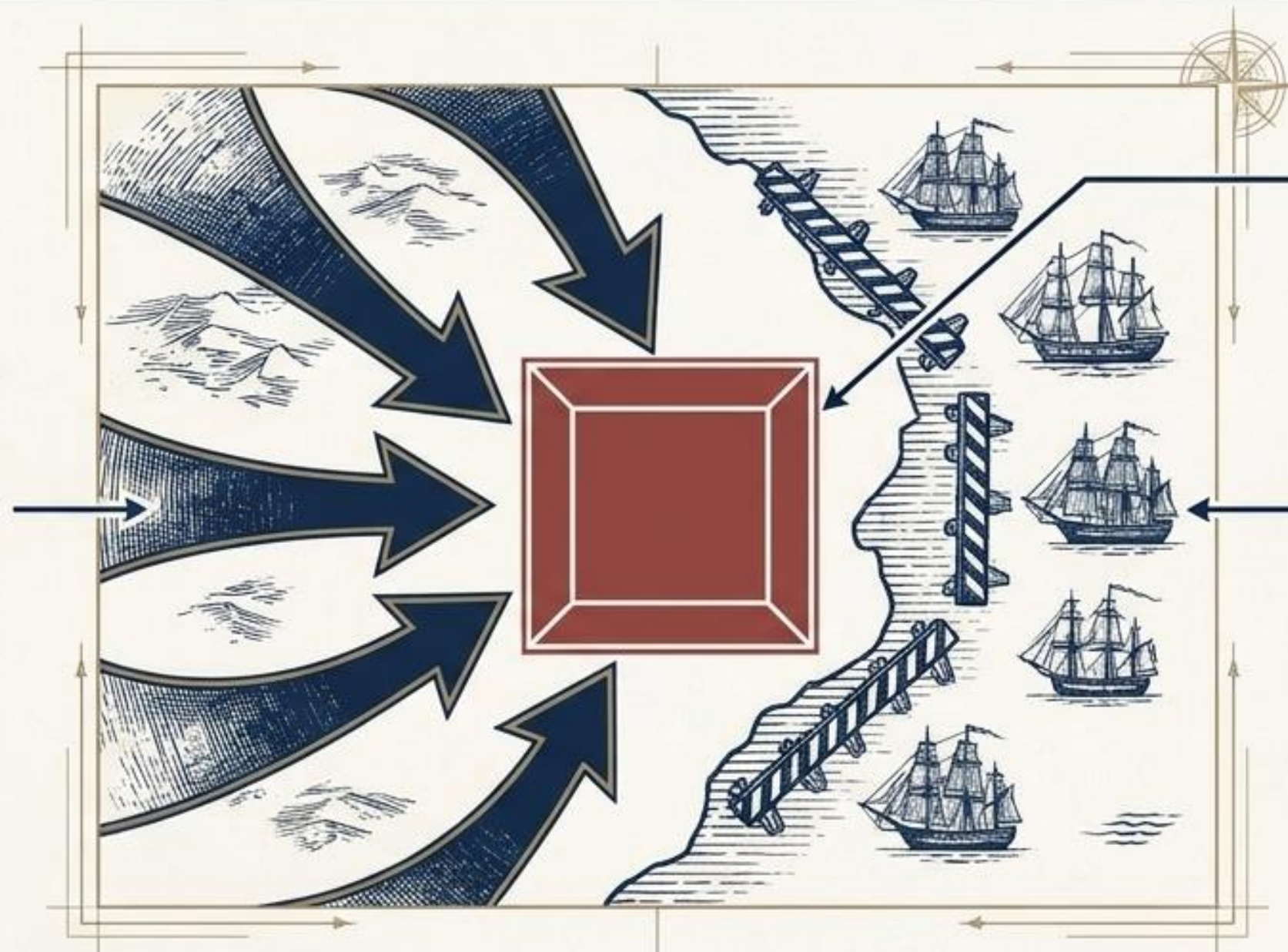

Виснажлива боротьба

після 1778

Шах і мат під Йорктауном (1781)

СУХОПУТНЕ ОТОЧЕННЯ:
Американські війська (Джордж Вашингтон) та французькі сили (граф Рошамбо) блокують шляхи відходу суходолом.

БРИТАНСЬКІ СИЛИ:
Армія генерала Чарльза Корнуолліса.

МОРСЬКА БЛОКАДА:
Французький флот (після перемоги в Чесапікській затоці) перерізає можливість морської евакуації чи підкріплення.

19 жовтня 1781 р. — Капітуляція Корнуолліса. Ця подія фактично зламала політичну готовність Лондона продовжувати масштабну війну.

Паризький мир та глобальна спадщина

ФОРМАЛЬНИЙ ФІНАЛ

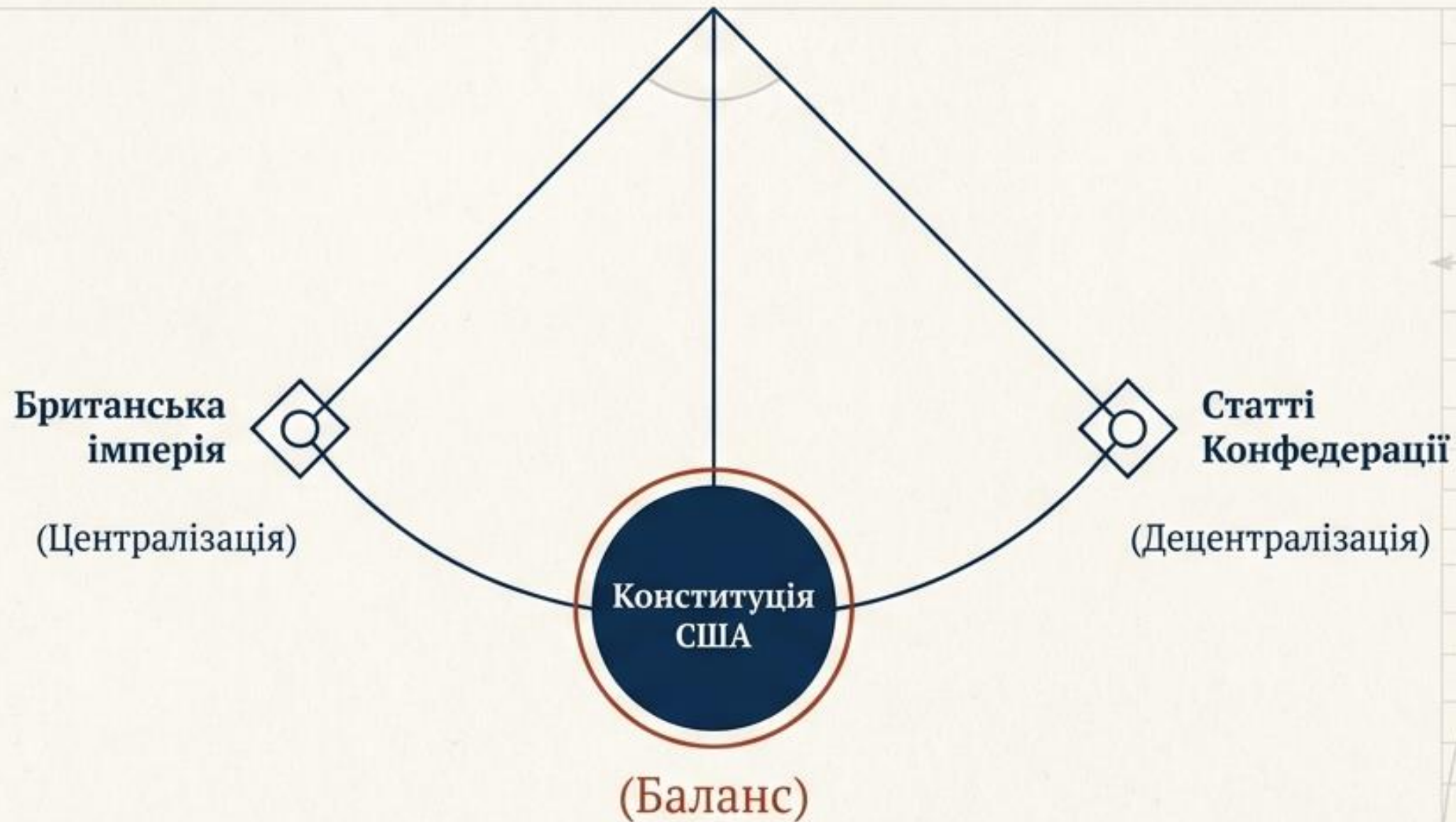
- **Паризький мирний договір:** Підписаний 3 вересня 1783 р.
- **Результат:** Велика Британія офіційно визнає Сполучені Штати незалежною державою.

МІЖНАРОДНИЙ РЕЗОНАНС

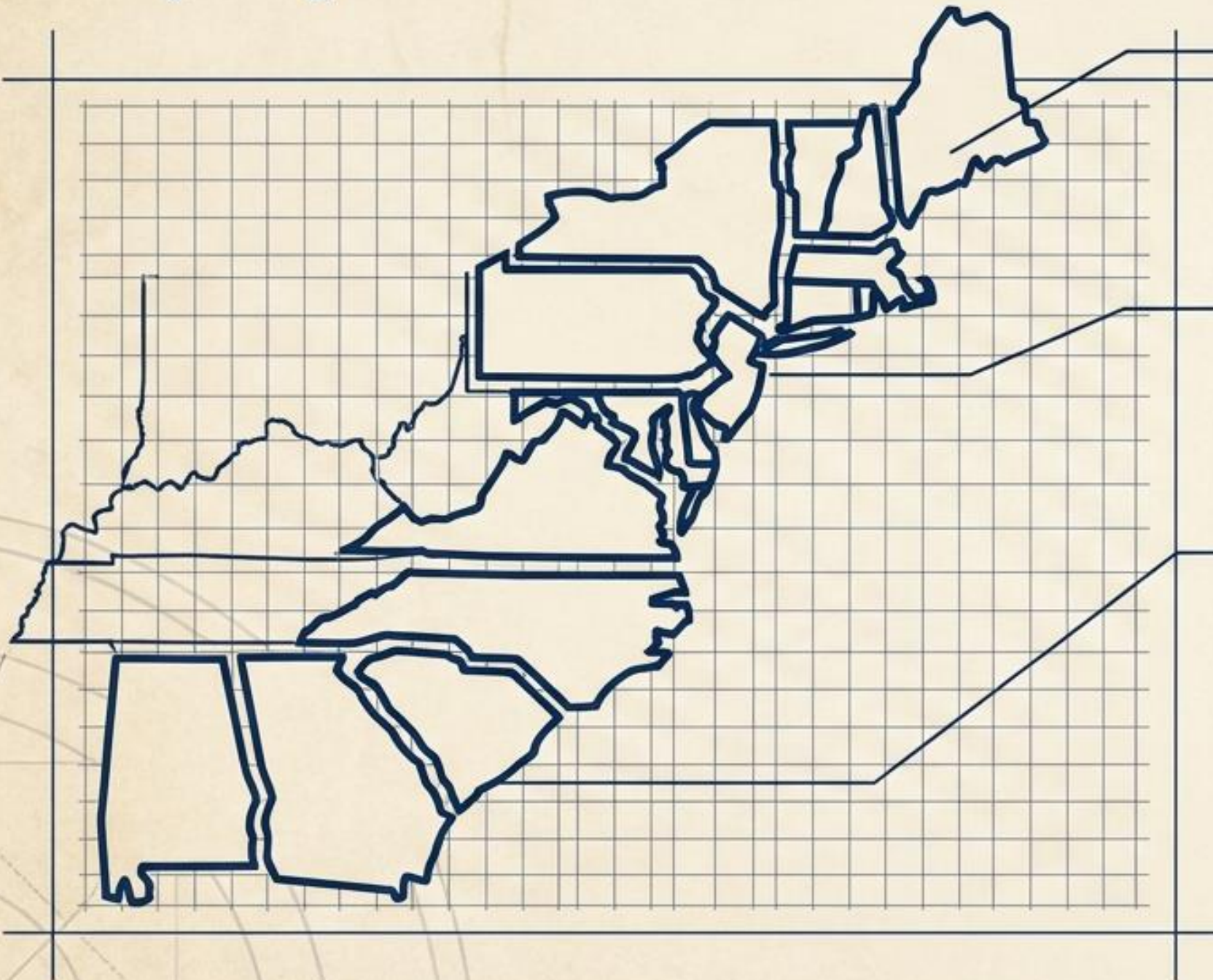
- **Прецедент:** Успішне відокремлення колоній від європейської метрополії.
- **Нова ідеологія:** Надання нової політичної ваги концепціям природних прав, народного суверенітету та республіканізму.
- **Обмеження:** Вплив на інші світові революції був значним, але завжди поєднувався з місцевими причинами кожної країни.

Назва: Від Декларації до Білля про права: Архітектура американської держави

Проектування республіки між загрозою тиранії та хаосом (1776–1791).

Назва: Парадокс незалежності: 13 суверенних штатів

Власні традиції

Кожен штат мав власні політичні традиції, законодавчі органи та економічні інтереси.

Свіжий травматичний досвід

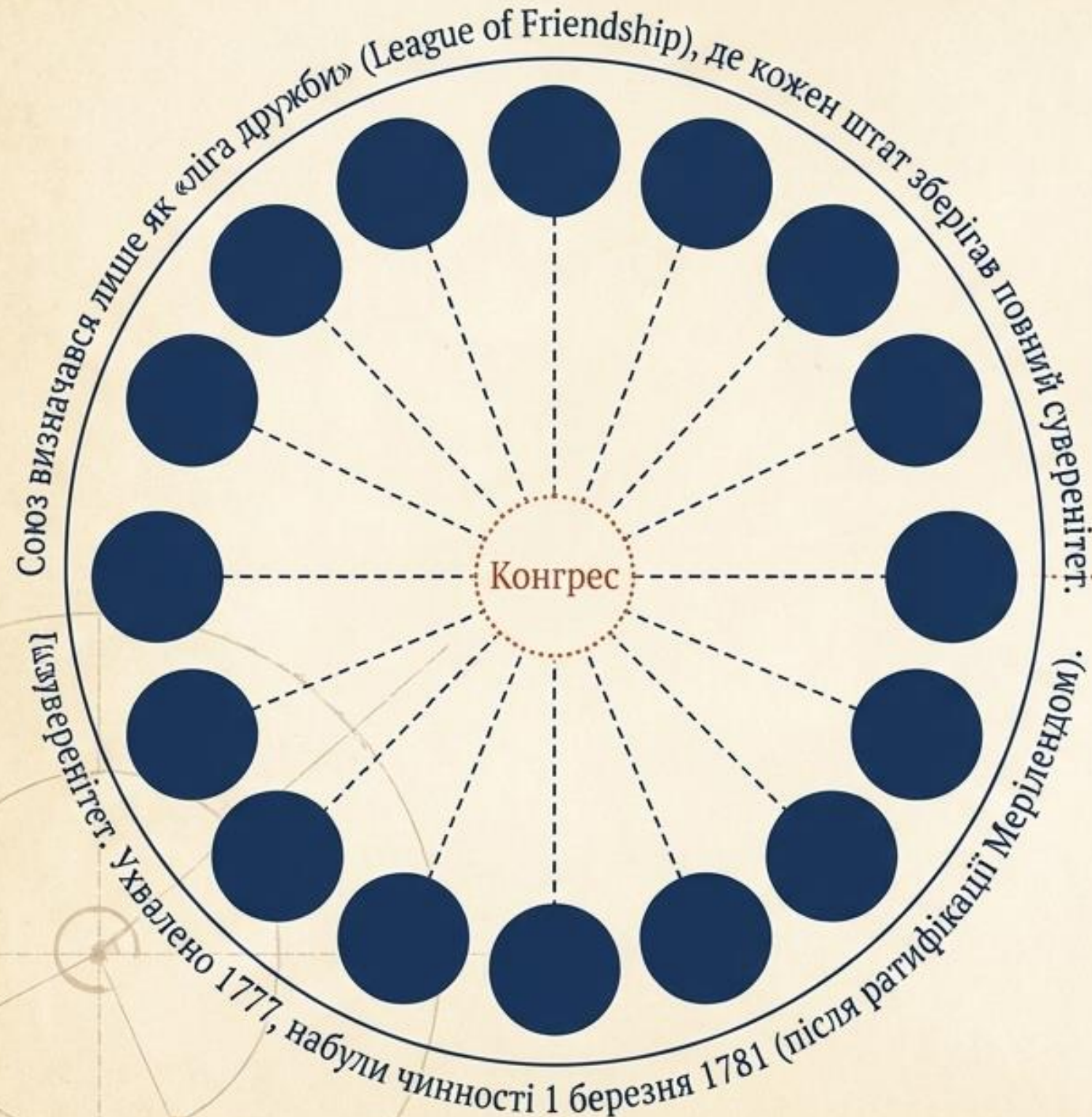
Американці щойно скинули владу, яку вважали надмірно централізованою.

Головний страх

Створення нового сильного центру, що міг би перетворитися на власну форму тиранії.

Проголошення незалежності не означало автоматичного створення ефективної єдиної держави. Колишні колонії насамперед усвідомлювали себе окремими штатами.

Назва: Статті Конфедерації (1781): Перший конституційний експеримент

Структура: 1 штат = 1 голос (незалежно від населення).

Що міг: Вести війну, укласти договори, дипломатія.

Чого НЕ міг (The Flaw): Жодних загальнонаціональних податків, відсутня виконавча влада (президент), відсутні федеральні суди.

Northwest Ordinance (1787)

Успішний механізм управління західними землями та процедура прийняття нових штатів.

Назва: Криза системи: Чому Конфедерація зазнала невдачі

Крок 1: Економічний параліч

Конгрес не може збирати кошти для сплати воєнних боргів. Штати вводять власні торговельні бар'єри.

Крок 2: Соціальний тиск

Зростання боргів фермерів (багато з яких — ветерани війни), нові податки та судові конфіскації майна.

Крок 3: Повстання Шейса (1786–1787)

Збройний протест у Массачусетсі. Придушене силами штату, а не центральним урядом.

Diagnostic Conclusion

Повстання стало доказом для еліти: поточна система не забезпечує політичної стабільності.

Головне питання: Як створити владу, достатньо сильну для оборони та фінансів, але без нової тиранії?

Назва: Геополітичний тиск: США в кільці імперій

Стратегічні імперативи

Уроки війни

Французький союз довів, що дипломатія є питанням виживання. Але залежність від Європи — це ризик.

Вимоги реальності

Держава повинна забезпечити оборону, кредитоспроможність та виконання міжнародних договорів, інакше ризикує втратити незалежність.

Назва: Конституційний конвент (1787): Пошук балансу

Місце та час

Травень 1787, Філадельфія. Засідання за зачиненими дверима. (Род-Айленд делегації не направив).

Мета проекту

Офіційно — перегляд Статей Конфедерації.
Фактично — створення нової федеральної системи.

Архітектори республіки

Джордж Вашингтон
(Голова конвенту)

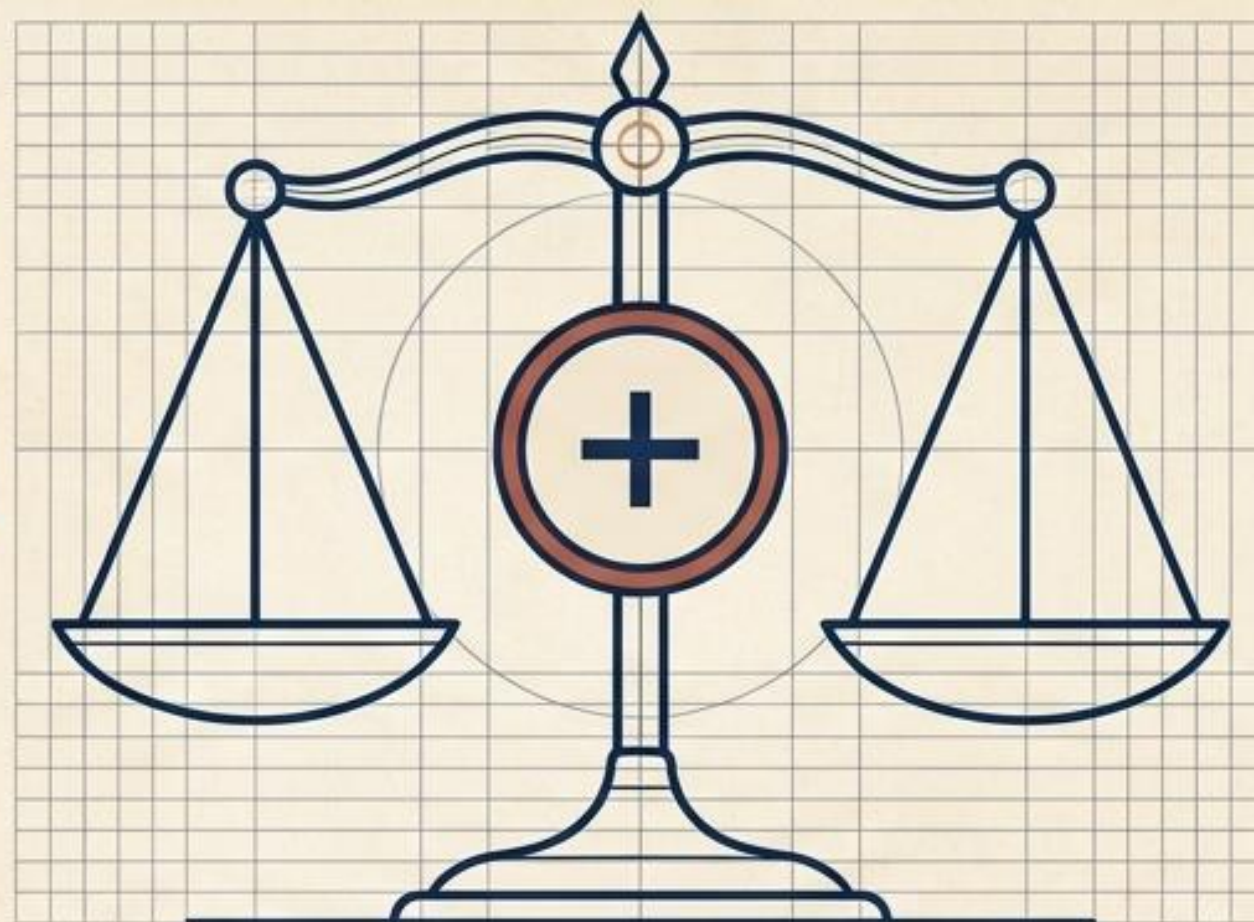
Джеймс Медісон, Бенджамін Франклін,
Александр Гамільтон, Джордж Мейсон

The Blueprint Output: Підписано 17 вересня 1787 року 39 делегатами. Але для набуття чинності потрібна була ратифікація (Стаття VII).

Назва: Великий компроміс: Архітектура Конгресу

Результат:
Палата представників
(House of Representatives).

=

Результат:
Сенат (Senate) — по 2 сенатори від кожного штату.

**Двопалатна структура Конгресу
(Великий / Коннектикутський компроміс)**

Успішна інтеграція двох протилежних принципів представництва.

Назва: Ціна єдності: Конституція та рабство

Проголошені ідеали

Конституційна республіка, народний суверенітет. (Слова «раб» або «рабство» в первісному тексті навмисно уникалися).

Структурні компроміси

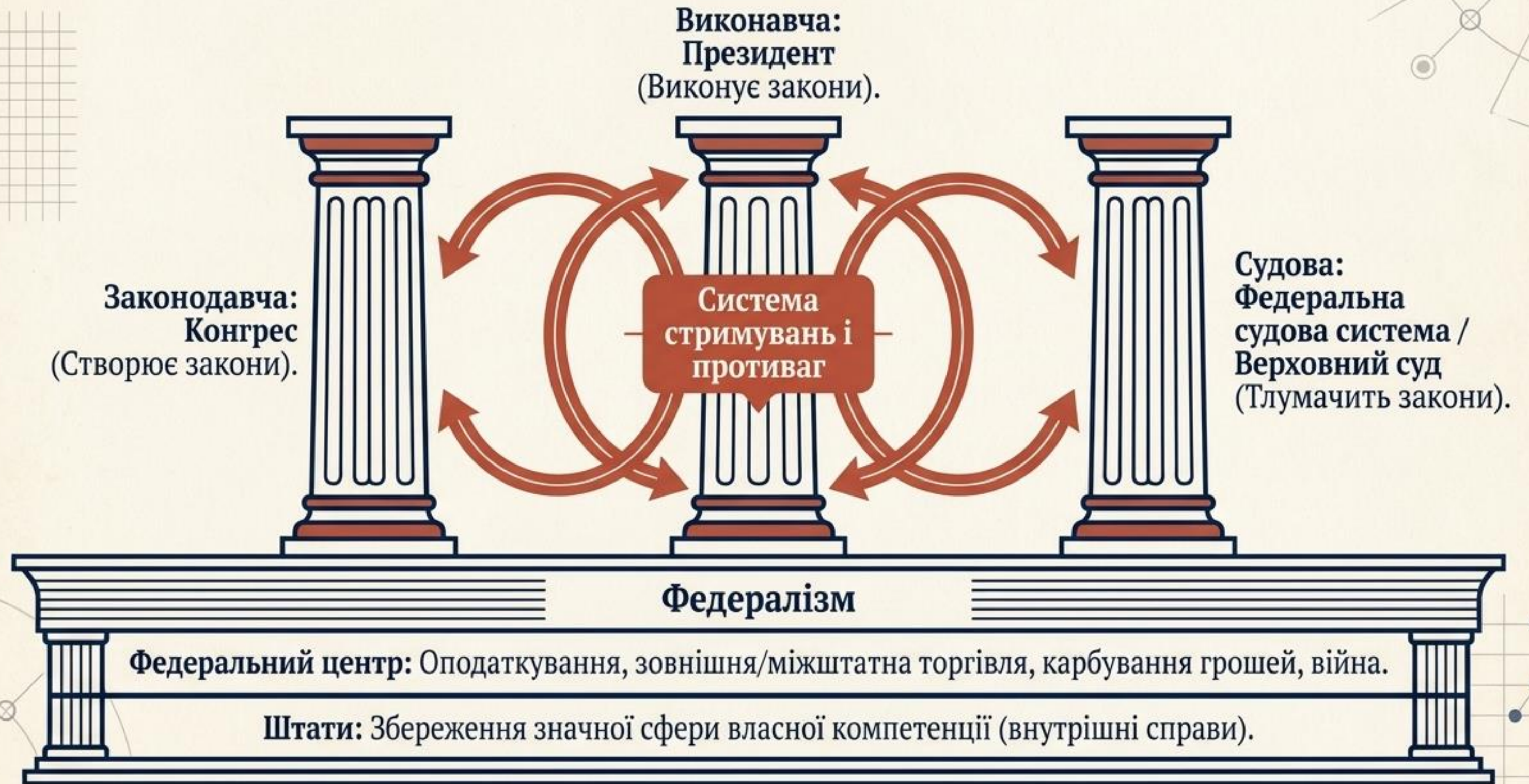
Компроміс трьох п'ятих: Для визначення представництва в Конгресі та податків до вільного населення додавали $\frac{3}{5}$ «інших осіб».

Міжнародний работорговий компроміс: Конгресу заборонялося припиняти ввезення рабів до 1808 року.

Повернення втікачів: Положення про осіб, «зобов'язаних до служби», гарантувало захист інтересів рабовласницьких штатів.

Синтез: Ці компроміси врятували політичний Союз у 1787 році, але заклали глибоку суперечність, яка розірве країну в майбутньому.

Назва: Новий двигун влади: Розподіл та федералізм

Назва: Еволюція влади: Конфедерація проти Конституції

Критерій	Статті Конфедерації (1781)	Конституція США (1787)
Оподаткування	Залежало від добровільних внесків штатів	Пряме федеральне оподаткування
Виконавча влада	Відсутня	Сильний Президент
Судова влада	Немає федеральних судів	Верховний суд та федеральна система
Представництво	1 штат = 1 голос	Двопалатна система (населення + рівність)
Торгівля	Штати вводять власні бар'єри	Федеральне регулювання міжштатної торгівлі

Назва: Битва за ратифікацію: Федералісти проти Антифедералістів

Федералісти (Гамільтон, Медісон, Джей)

Позиція: Підтримували нову Конституцію.

Аргумент: Необхідність сильнішої нації для економіки та оборони.

Інструмент: The Federalist Papers (85 есе на захист системи).

Антифедералісти (Децентралізована опозиція)

Позиція: Страх перед надмірним посиленням центру.

Аргументи: Президент стане монархом, федеральні суди знищать штати, уряд буде надто віддаленим.

Головна претензія: Відсутність переліку гарантованих прав громадян.

21 червня 1788 — Нью-Гемпшир став 9-м штатом (мінімум для ратифікації).

4 березня 1789 — запуск уряду.

30 квітня 1789 — інавгурація Вашингтона.

Назва: Білль про права (1791): Гарантія свобод

Запропоновано Джеймсом Медісоном у 1789 році (внесено 12, ратифіковано 10; ще одна стала 27-ю поправкою аж у 1992 р.). Набули чинності 15 грудня 1791 р. Спочатку обмежували лише федеральну владу.

1-ша

Свобода релігії, слова, преси, зібрань, петицій.

2-га

Право на зброю (в контексті «організованої міліції»).

4-та

Захист від необґрунтованих обшуків і арештів.

5-та, 6-та, 7-ма, 8-ма

Процесуальні гарантії (суд присяжних, захист від самообмови, заборона жорстоких покарань).

9-та та 10-та

Неперелічені права та повноваження залишаються за штатами та народом.

Назва: За лаштунками революції: Історичні факти

Справжній День Незалежності

Джон Адамс був певен, що святом стане 2 липня — день ухвалення резолюції. 4 липня — це лише день затвердження тексту.

Стратегія Вашингтона

Він не виграв більшість великих битв. Його головним досягненням було збереження Континентальної армії, що дозволило продовжувати виснажливу боротьбу.

Саратога та Франція

Капітуляція британців у 1777 р. була не просто військовою перемогою; вона переконала Францію укласти відкритий союз із США.

Йорктаун

Вирішальна перемога 1781 р. стала можливою саме завдяки координації сухопутних сил і французькій морській перевазі в Чесапікській затоці.

Назва: Фундамент майбутнього: Підсумки епохи

Головне досягнення

Успішне поєднання ефективної центральної влади із захистом від тиранії (через поділ влади, федералізм та письмові гарантії).

The Unfinished Blueprint

Система була революційною, але суспільство залишалося суперечливим. Питання рабства, прав жінок, корінних народів та загального виборчого права залишилися відкритими розривами між ідеалами Декларації та соціальною реальністю.

Назва: Джерела та література

Первинні документи

Declaration of Independence (1776)

Articles of Confederation (1777)

Treaty of Alliance with France (1778)
& Treaty of Paris (1783)

Constitution of the United States
(1787)

The Federalist Papers (1787–1788)

Bill of Rights (1791)

Історична література та архіве

Bailyn, The Ideological Origins of the
American Revolution (1967)

Wood, The Radicalism of the
American Revolution (1992)

Middlekauff, The Glorious Cause
(2005)

Taylor, American Revolutions (2016)

National Archives and Records
Administration

U.S. Department of State